

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi; Et In Conimbricensi Academia
Sacrarvm Litterarvm Olim Primarii Professoris Emeriti De
Divina Gratia Pars ...**

Continens Prolegomena sex, & duos priores libros De Necessitate Divinæ
Gratiæ Ad Honesta Opera

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1620

Capvt VII. [i.e. VI.] De sexta Pelagii propositione, & aliis illi annexis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94086](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94086)

atque error lateat sub verbis eius. quæ in hoc capite expenduntur. Duobus enim modis intelligi potest, regnum cælorum esse promissum in veteri lege uno modo ut promissio facta intelligatur in virtute legis scripta, seu veteris testamenti, id est, operibus legis factis virtute liberi arbitrii, & consequenter, ut intelligatur promissum in statu illius legis. Alio modo potest intelligi esse promissum ut conferendum in statu noui testamenti, & ratione operum, quæ tunc fieri poterant virtute gratiæ, quæ in fide Christi conferebatur. Prior sensus hereticus est, posterior catholicus, & verus, ut partim in materia de Incarnatione dictum est, partim in sequentibus dicitur. Pelagius vero, cum peccatum originale negat, & meritum tribuat operibus liberi arbitrii ex sola virtute, & merito illius, consequenter cogitare potuit, & fortasse cogitauit, premium regni cælorum, quod pertinet ad vetus testamentum, sicut ad nouum, in eo etiam æque ad legem naturæ, sicut ad legem gratiæ. Augustinus vero, licet hoc recte prouiderit, & hanc ipsam distinctionem in ea, quam alius verbis declarat, intendat, nihilominus Pelagius non tribuit errorem quem suis verbis non satis explicuit, sed veritatem ipsam secundum se spectatam declarat. Et ita est facilius tota doctrina Augustini in hoc capite.

turum, iisdem prophetæ prænuntiarunt, cuius sanguine dedicatum est testamentum nouum, cuius testamenti ministri Apostoli facti sunt, dicente Beatissimo Paulo. Qui idcirco nos fecit ministros noui testamenti, non litera, sed spiritu. littera enim occidit, spiritus autem uiuificat.

In illo verò testamento, quod quippe vetus dicitur, & datum est in monte Syna, non inuenitur promitti apertissime, nisi terrena felicitas. Unde illa terra, quæ est populus introductus, & per eremum ductus, terra promissionis vocatur, in qua pax, & regnum, & ab inimicis victoriarum reportatio, & abundantia filiorum, aut fructuum terrenorum, & si qua huiusmodi sunt promissa veteris testamenti: quibus & si figurantur ad nouum testamentum pertinentia spiritualia, tamen qui

diuinitus datum populo veteri, congruenter ministrauerunt.

Quomodo ergo non merito commouentur filij Hierusalem in cælis æternæ, cum ista discretio Apostolica, atque catholica Pelagij verbis videretur auferri, & Agar quomodo Saræ crederetur æquali? Ille igitur hæretica impietate Scripturæ veteris testamenti faciat iniuriam, qui eam ex Deo bono summo, & vero fonte sacrilegæ impietatis negat, sicut Marcion, sicut Manichæus, & si qua alia pestis hoc sentit. Quapropter ut de hac re, quod sentio, qua possum breuitate, complectar, sicut veteri testamento, si esse ex Deo bono, & summo negaretur, ita & nouo fit iniuria, si veteri æquetur. Sed cum Pelagius respondisset, cur dixerit in veteri testamento promitti regnum cælorum, Danielis Prophetæ commemorans testimonium, qui Sanctos accepturos regnum altissimi apertissime prophetauit, non esse alienum hoc à fide catholica, merito iudicatum est, non secundum illam distinctionem, qua in monte Sina promissa terrena ad vetus testamentum, proprie pertinere monstrantur; nec tamen improbe secundum hanc loquendi consuetudinem, qua vniuersæ Scripturæ canonicæ ante incarnationem Domini ministrata, veteris testamenti appellatione censentur. Non enim aliud est regnum Altissimi, quam Dei regnum, aut quisquam contendere audebit, aliud esse Dei regnum, aliud regnum cælorum.

C A P V T VII.

De sexta Pelagii propositione, & aliis illi annexis.

POST hæc obiectum est, quod Pelagius in eodem suo libro dixerit, posse hominem, si velit esse sine peccato, & quod scribens ad viduam adulatoriè dixerit, inueniat apud te pietas, quæ nusquam inuenit locum, inueniet, vbique peregrinante sed me iustitia, veritas, quam iam nemo cognoscit, domesticam tibi, & amica fiat; & lex Dei, quæ ab omnibus prope hominibus contemnitur, à te sola honoretur: & iterum ad ipsam: ò te felicem, & beatam, si iustitia, quæ in cælo tantum esse credenda est, apud te solam inueniatur in terris. Et in alio ad ipsam libro post orationem Domini, & Saluatoris nostri docens quemadmodum debeant sancti orare, ait. Ille ad Deum digne eleuat manus, ille orationem bona conscientia effundit, qui potest dicere, tu nosti Domine, quam sanctæ, & innocentes, & mundæ sint ab omni molestia, & iniquitate, & rapina, quas ad te

* Alias Peregrinans te.

* Alias Sum. * Alias Malitia.

S exten-

1. Cor. 3.

* In quam.

* Videtur deesse iustitia, vel quid similia.

Pars I.

extendo manus, quemadmodum iusta, & munda labia, & ab omni mendacio libera, quibus offero tibi deprecationem, vt mihi miserearis.

Pelagius.

Ad hoc autem Pelagius respondens, ait, posse quidem hominem sine peccato esse, & Dei mandata custodire, si velit diximus. Hęc enim possibilitatem Deus illi dedit. Non autem diximus, quod inueniatur aliquis ab infantia vsq; ad senectam, qui nunquam peccauerit, sed quoniam à peccatis conuersus proprio labore & Dei gratia posset esse sine peccato. Nec per hoc tamen in posterum inconuersibilis. Reliqua vero, quę subiecerunt, neq; in libris nostris sunt, neq; talia vnquam diximus. His auditis synodus dixit:

Concilium Pelagius.

Quoniam negas, te alia scripsisse, anathematizas illos, qui sic tenent? Pelagius respondit, anathematizo quasi stultos, non quasi hæreticos, siquidem non est dogma. Deinde iudicauerunt Episcopi dicentes. * Nunc quoniã anathematizauit Pelagius insertum stultiloquium, recte respondens, hominem cum adiutorio Dei, & gratia posse esse sine peccato, respondeat & ad alia capitula.

Concilium.

** Alias Propria voce anathematizauit.*

August.

Nunquid hic poterant iudices, vel debant incognita, & incerta damnare, quando nemo contra aderat, qui ea, quę ad viduam reprehensibilia scripta dicebantur, Pelagium scripsisse conuinceret, vbi profecto parum esset codicem ferre, & de scriptis eius * hæc legere, nisi & * testes adhiberetur, si illa scripta sua esse, etiam cum recitarentur, negaret. Veruntamen in his quoq; fecerunt iudices, quod facere potuerunt, interrogantes Pelagium, vtrum anathematizaret illos, qui talia sentiunt, qualia se negauit scripsisse, siue dixisse quos ille * se tanquam stultos anathematizare respondit. Quid amplius de hac re iudices aduersarijs absentibus querere debuerunt?

** Alias Hoc. * Alias Quia.*

** Alias Ibi.*

An & illud fortasse tractandum est, vtrum recte dictum sit, non tanquam hæreticos, sed tanquam stultos anathematizandos, qui ita sentirent, quoniam dogma non esset? Sed ab hac questione non leui, vbi queritur quatenus sit definiendus hæreticus, recte se in præ-

** Alias abstinuerunt.*

sentia iudices abstulerunt. * Non n. si quisquam v. g. dixerit aquilarum pullos paterno vngue suspesos, & radijs solis oblatos, si oculis palpitauerint, tanquã adulterinos in terram luce quodammodo conuincete dimitti; si forte hoc falsum est, hæreticus iudicandus est; & hoc quia in hominum doctorum literis inuenitur; fama; vulgatum est: nec stulte dici putandum est, etiam si verum non est, nec fidem nostram, propter quam fideles vocamur, aut creditum lædit, aut creditum iuuat. Porro si ex hoc venit, A quod contenta Locus hic mendosus apparet, & verbum illud venit, vix legi poterat, sensus tamen

cribus, ex eo, quod in eas reuoluantur: tunc vero tanquam hæretica pestis ab auribus, animoque pelenda est, agendumque, & demonstrandum, etiam si hoc de

aquilis verum est, sicut multa mira ante oculos nostros de apibus vera sunt, longe tamen ab huiusmodi irrationabilium animantium, quanuis * mirabili sensu distare rationem, quę non hominibus, & pecoribus, sed hominibus, angelisq; communis est. Multa vero etiam stulta dicuntur ab imperitis, & vanis, nec tamen hæreticis, qualia sunt eorum, qui de alienis artibus, quas non didicerunt, temere iudicant, aut immoderato, & cæco affectu, vel laudant quos diligunt, vel vituperant, quos oderunt, & quicquid aliud in consuetudine sermionis humani non statuto dogmare sed passim, vt ad tempus occurrit, per stultitię leuitatem, vel ore profertur, vel stylo etiam, literisque committitur.

Multos denique ijs paulum admonitos talia dixisse mox pœnitent * ita eo B non placito, quondam fixa retinebant, sed quasi vndecumq; rapta, & non * considerant. Vix est autem, carere istis malis, & quis est, qui non labitur lingua, & offendit in verbo, sed interest quantum, interest vnde, interest postremo vtrum admonitus corrigat, an pertinaciter defendendo etiam dogma faciat, quod leuitate, non dogmate dixerat. Cum igitur omnis hæreticus & consequenter stultus sit, non tamen omnis stultus continuo sit appellandus hæreticus; recte iudices insertum stultiloquiũ propria voce Pelagium anathematizasse dixerunt, quia & si hæresis esset, proculdubio, & stultiloquiũ est. Proinde quidquid illud sit, generalis vitij nomine appellauerunt. Vtrum autem ex aliquo dogmate ista sint dicta, an vero non fixa, placitaque sententia, sed facile emendabili vanitate, quoniam ille, qui audiebatur, quomodo dicta essent, sua esse negauerat, discutiendum in præsentia non putarunt.

Nos sane cū hanc Pelagij definitionẽ in illa, quã prius accepimus, chartula, legoremus, aderant quidã sancti fratres, qui se Pelagij libros exhortatorios, vel cõsolatorios ad quãdam viduã conscriptos, cuius nomen nõ est expressum, se habere dixerunt, & admonuerunt requirendũ, vtrum illic ista, quę sua negauit, essent forte conscripta, quoniam hoc & ipsi se ignorare asseriebant. Tunc vero cum

ijdem

esse videtur, licet ad hæresim non pertineat illam proprietatem aquilis tribuere, si tamen quis contendat, id provenire ex eo, quod animam rationalem habeant, id ad hæresim spectare. Alias pro dictione venit legitur, sentis.

** Alias si milis.*

** Alias ita & non placito quondam fixa retinebant.*

** Alias desiderata.*

B Hic locus subobscurus est, & lectioes addite in margine obscuriorem illum reddiderunt, erit autem facilis, si vbi dicitur ita eo, legamus, ita ea, nam sensus est, multos de ijs in quibus errabant, ideo facile pœnitere si admoneretur quia ea id est, errores illos non placito fixo, id est firmo, & deliberato assensu retinebant, sed, &c.

ij dem libri ab exordio legerentur, quæ sita, & inuenta sunt. Affirmabant autem illi, qui protulerant codicem, ante quatuor ferme annos se istos tanquam Pelagij libros habere cœpisse, nec vnquam vtrum eius essent, ab aliquo se audisse dubitari. Considerantes itaque optime nobis seruorum Dei cognitam fidem de hac re non posse mentiri, restare videbatur, vt Pelagium potius in Episcopali iudicio crederemus fuisse mentitum, nisi fieri potuisset cogitaremus, etiam ante annos tam multos aliquid sub eius nomine, non tamen ab illo conscriptum. Neque enim isti eosdem libros ab ipso accepisse, vel quod ipsius essent, audiuisse dicebant. Nam & mihi quidam fratres nostri nonnulla opuscula sub meo nomine in Hispaniam venisse dixerunt, quæ quidem ab eis, qui alia nostra legissent, non agnoscerentur, ab alijs tamen nostra esse crederentur.

C A P V T VII.

Expenditur eadem sexta propositio Pelagij, & qua gratia, & quomodo detur homini sine peccato vivere.

ILLUD sane, quod Pelagius suum esse confessus est, adhuc latebrosus est, sed puto, quod in istorum gestorum consequentibus partibus elucebit. Ait enim posse quidem esse sine peccato, & Dei mandata custodire, si velit. Diximus, * hanc possibilitatem Deus * Alias Diximus enim, quæ marginalis lectio necessaria non est, nec locum declarat, sed supplendum videtur, vel repetendum verbum. Ait. illi dedit; non autem diximus, quod inueniatur aliquis ab infantia vsque ad senectam, qui nunquam peccauerit, sed quoniam à peccatis conuersus proprio labore, & Dei gratia possit esse sine peccato, nec per hoc tamen in posterum inconuertibilis. In his verbis quam dicat Dei gratiam prorsus later; & iudices quidem catholici nullam aliam intelligere potuerunt, nisi quam nobis plurimum Apostolica doctrina commendat. Hæc est enim, qua nos liberari posse speramus de corpore mortis huius per Iesum Christum Dominum nostrum.

Cap. 7. Sed pro qua impetranda oramus, ne intremus in tentationem, hæc gratia non est legis scientia, sed ea est, de qua dicit Apostolus; *Non irritam facio gratiam Dei, Nam per legem iustitia, ergo Christus gratis mortuus est.* Et ideo non est litera occidens, sed spiritus viuificans, scientia quippe legis sine gratia spiritus operatur in homine omnem concupiscentiam. *Peccatum enim (inquit) non cognoui, nisi per legem, nam concupiscentiam nesciebam, nisi lex diceret; Non concupisces: occasione autem accepta per*

Pars I.

mandatum operatum est in me omnem concupiscentiam. Neque * ista dicendo legem vituperat; imo etiam laudat, cum dicit. *Lex quidem sancta, & mandatum sanctum, & iustum, & bonum.* Quod ergo bonum est, inquit, mihi factum est mors? *absit, sed peccatum, vt appareat * peccatum per bonum mihi operatum est mortem.* Et iterum legem laudat dicendo. *Scimus enim, quod lex spiritualis est, ego autem carnalis sum, venundatus sub peccato; quod enim operor, ignoro. Non enim quod volo, hoc ago, sed quod odi, illud facio, si autem, quod nolo, hoc facio, consentio legi, quoniam bona est.*

Ecce iam legem monuit, * laudat, eique consentit, hoc est, eam bonam esse consentit, quoniam quod illa iubet, hoc & ipse vult, & quod illa vetat, & damnat, hoc & ipse odit, & tamen quod odit, hoc facit. Inest ergo legis sanctæ scientia, nec tamen sanatur vitiosa concupiscentia. Inest voluntas bona, & valet operatio mala. Hinc est, quod duabus inter se legibus colluctantibus dum legi mentis lex repugnat in membris, & captiuat sub lege peccati, à confitente exclamatur, & dicitur. *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?* Gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum. Non ergo natura, quæ sub peccato venundata, & vitio sauciata redemptorem, saluatorem quæ desiderat, nec legis scientia, per quam * sit concupiscentiæ cognitio, non * euitio liberat à corpore mortis huius, sed gratia Domini per Iesum Christum Dominum nostrum. *Ita est non natura moriens, nec litera occidens, sed spiritus viuificans.* Iam enim habebat iste naturam cum voluntatis arbitrio, nam dicebat, *velle adiacet mihi: sed non habebat naturam cum sanitate sine vitio, nam dicebat. Scio, quod non habitat in me, hoc est, in carne mea, bonum.* Iam habebat cognitionem legis sanctæ, nam dicebat. *Peccatum non cognoui, nisi per legem.* Sed non habebat vires agendæ, perficiendæque iustitiæ, nam dicebat. *Non quod volo, ago, sed quod odi hoc facio, & perficere bonum non inuenio.* Ideo nec voluntatis arbitrium, nec legis præceptum, vnde liberaretur de corpore mortis huius, quia vtrumque iam habebat aliud in natura, aliud in doctrina, sed gratiæ Dei poscebat auxilium per Iesum Christum Dominum nostrum.

Hanc itaque gratiam, quam in Catholica Ecclesia notissimam nouerant Episcopi, crederunt Pelagium confiteri, cum audirent, eum dicere, hominem à peccatis conuersum proprio labore, & Dei gratia posse esse sine peccato. Ego autem propter illum librum, quem mihi refellendum serui Dei dederunt, qui discipuli eius fuerunt, & cum eundem Pelagium valde diligenter, eius esse dixerunt, vbi hac quæstione sibi proposita, quia hoc in eo iam plurimos offenderat, quod aduersus Dei gratiam loque-

S 2

retur,